

Bryssel den 25.4.2018
SWD(2018) 142 final

ARBETSDOKUMENT FRÅN KOMMISSIONENS AVDELNINGAR

SAMMANFATTNING AV KONSEKVENSBEDÖMNINGEN

Följedokument till

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv (EU) 2017/1132 vad gäller användningen av digitala verktyg och förfaranden inom bolagsrätt

och

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv (EU) 2017/1132 vad gäller gränsöverskridande ombildningar, fusioner och delningar av företag

{ COM(2018) 239 final } - { COM(2018) 241 final } - { SWD(2018) 141 final }

Sammanfattning

Konsekvensbedömning för EU:s bolagsrättspaket: Att utnyttja digitala lösningar på bästa sätt och föreskriva effektiva regler för gränsöverskridande verksamhet samtidigt som rättigheterna enligt social- och arbetsrättslagstiftningen respekteras

A. Behov av åtgärder

Varför? Vilket problem behöver åtgärdas?

Nationella regler om användningen av digitala verktyg (t.ex. för registrering och inlämning till företagsregister) antingen skiljer sig åt mellan länder eller finns inte, och EU:s lagstiftning föreskriver endast väldigt begränsad användning av sådana verktyg. Det finns till exempel inga bestämmelser om registrering av företag online. Det faktum att det inte är möjligt att använda relevanta digitala verktyg utgör ett hinder för företag som utövar den fria etableringsrätten. På samma sätt innebär avsaknaden av ett tillförlitligt regelverk för gränsöverskridande delningar och ombildningar, men även ineffektiviteten i de nuvarande EU-reglerna för gränsöverskridande fusioner, att företagen har svårt att få tillträde till marknaderna i andra medlemsstater och ofta måste söka efter dyrbara alternativ till direkta förfaranden. Detta kan avskräcka dem från affärsverksamhet över gränserna, i synnerhet om de är små och medelstora företag. Relevanta intressenter (anställda, borgenärer, minoritetsaktieägare och andra tredjeparter) blir osäkra om sina rättigheter och vilket skydd de åtnjuter i gränsöverskridande i situationer. De skilda nationella lagvalsreglerna bidrar till denna situation.

Vad förväntas initiativet leda till?

Målet är att utveckla den inre marknaden, fördjupa den och göra den rättvisare och mer förutsägbar, genom att företagen i ökad utsträckning och på ett mer ansvarsfullt sätt använder de möjligheter som den inre marknaden erbjuder. Initiativet väntas stimulera sysselsättning, tillväxt och investeringar, med särskilt positiva konsekvenser för små och medelstora företag. Det väntas också stödja inrättandet av en digital inre marknad genom att öka användningen av digital teknik under företagets hela livscykel. Det väntas ge större rättsäkerhet för företag och leda till kostnadsminskningar, samtidigt som det erbjuder ett effektivt skydd för anställda, borgenärer, minoritetsaktieägare och tredjeparter. Övergripande väntas det tillhandahålla en balanserad rättslig ram där den fria etableringsrätten som är inskriven i EU-fördraget går hand i hand med skyddet av rättigheterna enligt nationell social- och arbetsrättslagstiftning, i linje med den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Initiativet kommer att komplettera andra EU-initiativ som t.ex. en gemensam digital ingång.

Vad är mervärdet med åtgärder på EU-nivå?

Det finns ett tydligt mervärde i att hantera dessa problem på EU-nivå. De nuvarande problemen orsakas främst av att de nationella reglerna skiljer sig åt, att det saknas lämpliga regler och att de nuvarande EU-reglerna behöver moderniseras. En situation där medlemsstaterna agerar enskilt kan inte på ett tillfredsställande sätt undanröja de hinder som står i vägen för den fria etableringsrätten, eftersom nationella regler och förfaranden måste vara kompatibla med varandra för att kunna fungera i gränsöverskridande situationer. På samma sätt kan medlemsstater som agerar enskilt inte fastställa säkerhetsåtgärder för intressenter som är verksamma över gränserna. Domstolen har upprepade gånger erkänt att inte alla enskildheter i nationell lagstiftning kan lösas genom rättspraxis, men kan behöva behandlas i framtida lagstiftning eller konventioner (C-81/87 punkt 21–23, C-208/00 punkt 69, C-210/06 punkt 108).

B. Lösningar

Vilka alternativ, både lagstiftning och andra åtgärder, har övervägts? Finns det ett rekommenderat alternativ? Varför?

Ett antal policyalternativ beaktades för att förbättra användningen av digitala verktyg och processer, gränsöverskridande fusioner, delningar och ombildningar och för att lösa rättsliga konflikter. För vart och ett av dessa policyalternativ valdes rekommenderade alternativ. De rekommenderade alternativ som valdes för att förbättra användningen av digitala verktyg och processer var de som skulle innebära införande av harmoniserade regler för onlineregistrering av företag och filialer och onlineinlämning av handlingar och som skulle medföra ökad öppenhet för företagsrelaterad information i företagsregistren. När det gäller gränsöverskridande verksamhet kommer det rekommenderade alternativet för information till, samråd med och medverkan av anställda att innebära i) riktade ändringar av de befintliga reglerna om gränsöverskridande fusioner, ii) tillämpning av dessa även på gränsöverskridande delningar och ombildningar och iii) specifika åtgärder för gränsöverskridande delningar och ombildningar med tanke på den upplevda större risken för

anställda vid sådan verksamhet. Det rekommenderade alternativet innebär införande av harmoniserade regler för att skydda borgenärer och minoritetsaktieägare vid all gränsöverskridande verksamhet. Det rekommenderade alternativet för gränsöverskridande ombildningar innebär att det införs regler och förfaranden enligt vilka medlemsstaterna från fall till fall måste undersöka om en viss gränsöverskridande ombildning utgör ett artificiellt arrangemang med syfte att erhålla otilförliga skattefördelar eller att otilförligt skada anställdas, minoritetsaktieägares eller borgenärens rättigheter. För lagvalsregler skulle det rekommenderade alternativet vara att harmonisera relevanta regler, särskilt rörande anknytningsfaktorn, på grundval av platsen för bolagets bildande. Generellt sett kompletterar de rekommenderade alternativen varandra och bidrar till initiativets policyområden. Detta innebär att maximal effekt skulle uppnås om paketet var sammansatt av alla fem policyområdena. Policyområdena är emellertid fristående och paketet kunde bara omfatta vissa av dem.

Vem stöder vilka alternativ?

På grundval av resultaten av samråd med intressenter dras slutsatsen att harmoniserade regler för digitala verktyg och processer har ett starkt stöd hos de flesta medlemsstaterna och företagen, medan fackföreningarna inte anser dem vara en prioritering och notarier är emot dem. Harmoniserade regler för gränsöverskridande ombildningar stöds av alla intressenter, i synnerhet alla de som svarade på det offentliga samrådet 2017. Gränsöverskridande delningar stöds av medlemsstater, företag, notarier men inte av fackföreningar. Alla respondenter är överens om att direktivet om gränsöverskridande fusioner behöver ses över, men vissa anser det vara lågprioriterat. Vad gäller lagvalsregler stödde de medlemsstater och företag som svarade på 2017 års samråd de föreslagna åtgärderna, medan fackföreningar och notarier inte ser något behov av EU-åtgärder.

C. Det rekommenderade alternativets konsekvenser

Vad är nyttan med det rekommenderade alternativet (om sådant alternativ finns, annars huvudsakliga alternativ)?

Initiativet skulle möjliggöra för företag att göra hela företagsregistreringen och lämna in och ändra sina data i företagsregister online. För nya företag som registreras i EU uppskattas besparingarna till följd av införandet av onlineregistrering till 42–84 miljoner euro. Företag skulle också bara behöva lämna in viss information en gång. Intressenter skulle lättare få tillgång till företagsinformation i företagsregistren. Nya regler om gränsöverskridande delningar och ombildningar väntas ge besparingar på mellan 12 000 och 37 000 euro per delning och mellan 12 000 och 19 000 euro per ombildning, även om de exakta kostnadsminskningarna kommer att vara beroende av de slutliga procedurregler som antas och de relaterade efterlevnadskostnaderna. En positiv social konsekvens väntas följa av skyddet av rättigheter knutna till arbetstagares medverkan och av förbättrad information till anställda vid gränsöverskridande verksamhet. Borgenärer och minoritetsaktieägare skulle gynnas av ett harmoniserat skydd och den åtföljande rättsäkerheten. Lagvalsreglerna skulle öka rättssäkerheten och därmed medföra ekonomiska vinster.

Vad är kostnaderna för det rekommenderade alternativet (om sådant alternativ finns, annars huvudsakliga alternativ)?

Initiativet skulle kräva att medlemsstaterna antar regler och bygger upp eller anpassar system som gör det möjligt för företag att använda onlineregistrering. Erfarenheter från länder som redan har digitaliserat sina registrerings- och inlämningsförfaranden visar att kostnader i samband med sådan utveckling snabbt återvinns och den offentliga förvaltningen fungerar mer effektivt. Även om notariernas roll som sådan inte påverkas, kan det vara så att det sätt på vilket notarietjänster tillhandahålls i vissa medlemsstater kan behöva anpassas till det rekommenderade alternativet och redan gällande lagstiftning (t.ex. eIDA-förordningen). Ökad gränsöverskridande verksamhet kan resultera i en nettominskning av antalet företag i vissa medlemsstater och en nettoökning i andra. Detta kan få negativa effekter för beskattningen i vissa medlemsstater, men dessa borde kunna begränsas genom införandet av skyddsåtgärder mot risker för socialt och skattemässigt missbruk.

Hur påverkas företagen, särskilt små och medelstora företag och mikroföretag?

Små och medelstora företag samt mikroföretag kommer att påverkas särskilt positivt av de föreslagna åtgärderna, eftersom det är de som har störst behov av nya regler för gränsöverskridande verksamhet. De har inte råd med dyra, indirekta eller upprepade gränsöverskridande transaktioner. Samma sak gäller för de föreslagna åtgärderna för att förbättra användningen av digitala verktyg, som främst behövs av mindre företag för att minska kostnaderna och för att dessa ska kunna förbli konkurrenskraftiga. Den rättssäkerhet som följer av lagvalsregler skulle också gynna dessa företag.

Påverkas medlemsstaternas budgetar och förvaltningar i betydande grad?

Den största utmaningen skulle vara att bygga upp och anpassa infrastrukturer till användningen av digitala

verktyg och processer inom bolagsrätten. Så som förklaras under rubriken **kostnaderna för det rekommenderade alternativet** väntas detta emellertid inte få några betydande negativa konsekvenser för nationella budgetar och förvaltningar på grund av stordriftsfördelar.

Uppstår andra betydande konsekvenser?

Paketet skulle få positiva konsekvenser för konkurrensen och konkurrenskraften genom ökade affärsmöjligheter på den inre marknaden. Införandet av harmoniserade regler för användningen av digitala verktyg och för gränsöverskridande verksamhet skulle göra det lättare och mer kostnadseffektivt för företagare att starta företag både i hemlandet och över gränserna, och att etablera verksamhet i andra medlemsstater. Effektivitetsvinsterna för företagen skulle få positiva effekter för konsumenterna när det gäller priser och utbud. Företagen skulle få lättare att anpassa sig till marknadsförhållandena (t.ex. lättare kunna utnyttja osäkra affärsmöjligheter), vilket skulle medföra ökad konkurrens. Användningen av digitala verktyg bör stimulera företagande och innovation, eftersom det kommer att erbjudas fler möjligheter att starta innovativa företag. När det gäller företagets gränsöverskridande verksamhet skulle paketet ge de anställda ett förbättrat skydd på hela den inre marknaden jämfört med dagens situation.

D. Uppföljning

När kommer åtgärderna att ses över?

Åtgärderna bör ses över fem år efter antagandet eller införlivandet av de relevanta reglerna.